

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Skabb	
Godkänt av MAS i: Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Sundsvall, Timrå, Ånge och Örnsköldsvik		Skapad av: Hygiensjuksköterskor i samråd med ansvarig hygienläkare i Region Västernorrland	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 251130	Reviderat: 231201	Sida: 1 av 4

Bakgrund

Skabb orsakas av ett 0,3-0,4 mm stort kvalster som lever i hudens yttersta hornlager. Det finns flera olika arter av skabb där en art är specifik för människa. Utanför huden kan skabbdjuret överleva några dygn.

Skabb kan ge upphov till två olika sjukdomstillstånd.

Vid vanlig skabb bär man på ett lågt antal skabbdjur, mellan 10-15 djur.

Krustös skabb innebär förekomst av flera tusen djur och drabbar oftare personer med nedsatt immunförsvar. Den stora mängden djur bildar krustor (skorpor) på huden.

Inkubationstiden är vanligast 2-6 veckor. För äldre personer eller personer med nedsatt immunförsvar kan inkubationstiden vara upp till 10 veckor. Vårdtagare som smittats med skabb men ännu inte visat några symtom räknas som smittsamma. Den som haft skabb tidigare får klåda redan efter några dygn.

Smittväg

Direkt kontaktsmitta hud mot hud (5-10 minuter eller mer) är den vanligaste smittvägen.

Även indirekt smitta från föremål som kläder, sängkläder och textila möbler förekommer.

Smittsamheten vid skabb är som regel låg och de som riskerar smittas är personer som delar säng eller bor i samma hushåll. Vid krustös skabb är smittsamheten högre.

Symtom

Skabb ger symtom i form av klåda, som är värst nattetid. Klådan förekommer oftast på händer, underarmar, mage och insidan av låren. I huden ses framför allt rivmärken, eksem och ibland ytliga hudinfektioner. Skabbgångar kan förekomma.

Diagnos

Ställs kliniskt genom att påvisa skabbgångar och skabbdjur. Det finns många andra orsaker till klåda.

- Ansvarig för vårdtagare är hälsocentralens läkare.
- Personal vänder sig till företagshälsovården eller till sin hälsocentral.
- Sjuksköterska/enhetschef kontaktar hygiensjuksköterskan vid misstänkt eller konstaterat fall av skabb.

Behandling

Följ läkarens ordination samt de instruktioner som följer medförpackningen.

Duscha och tvätta huden före behandlingen.

Om salva används som behandling, tänk på följande:

- Smörj även in under naglar som ska vara kortklippta, även rivmärken och sårkanter ska vara insmorda med den behandlande salvan.

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Skabb	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 251130	Reviderat: 231201	Sida: 2 av 4

- Återupprepa insmörjning om dusch eller tvätt blir nödvändigt under behandlingsdygnet.
- Viktigt att tänka på att smörjning behöver återupprepas vid byte av inkontinensskydd och efter handtvätt.

Efter behandlingen upphör smittsamheten. Vårdtagare bör få rena kläder, nya handdukar samt renbäddad säng. Klåda kan kvarstå 2 – 3 veckor efter behandling.

Personal

Vårdpersonal som behandlas kan inte arbeta under behandlingstiden, eftersom basala hygienrutiner innebär att salvan tvättas bort.

Överrapportering till annan vårdform

Informera alltid mottagande enhet om aktuell bedömning av smittsamhet. Åtgärder i anslutning till brukarens behandling

Information

Ansvarig för att delge personal information är närmaste enhetschef/sjuksköterska om att skabb förekommer.

Samordning

När skabb upptäcks krävs ofta samordnade åtgärder i form av information, behandlingsplan och städning. Anhöriga som bor under samma tak eller sovit/legat i samma säng som vårdtagaren med skabb rekommenderas att besöka sin vårdcentral för bedömning och därefter eventuellt sanering i hemmet. Samverkan sker mellan sjuksköterska, läkare, enhetschef/verksamhetsansvarig och hygiensjuksköterska.

Vid flera fall eller vid krustös skabb

Bedömning görs om ytterligare åtgärder behöver vidtas som tex behandlingsplan och åtgärder i gemensamma utrymmen.

Uppföljning

Personal måste vara observant på eventuellt nya fall med klåda samt om vårdtagare har kvarstående klåda mer än 4 veckor efter avslutad behandling. Hudkostymen på samtliga vårdtagare ska observeras under den här perioden, se symtom. Om inga nya fall identifierats efter 10 veckor bedöms smittsamheten vara över.

Relaterad information

Vårdhandboken [Översikt - Vårdhandboken \(vardhandboken.se\)](http://vardhandboken.se)

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Skabb	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 251130	Reviderat: 231201	Sida: 3 av 4

Vårdrutin

Vid misstanke om skabb eller vid konstaterad skabb ska följande vådrutiner följas.

För att kunna tillämpa basala hygienrutiner och genomföra punktdesinfektion ska följande finnas hos vårdtagaren, eventuellt i skåp/låda;

- Alkoholbaserat handdesinfektionsmedel.
- Flytande tvål
- Pappershanddukar
- Handskar
- Plastförkläde
- Ytdesinfektion Plus
- Engångstorkduk

Skyddsutrustning

Tills behandling och övriga åtgärder genomförts används långärmad engångsskyddsrock och handskar. Långärmad engångsskyddsrock och handskar ska sluta tätt vid handleden och används vid nära kontakt med vårdtagaren, vid hantering av kläder och sängtextilier samt vid städning.

Vårdtagare

Vårdas i eget rum med hygienutrymme tills behandlingen är avslutad. Efter avslutad behandling ska vårdtagaren få duscha och byta kläder innan vistelse i gemensamma utrymmen.

Besökare

Under behandlingsdygnet gäller samma skyddsutrustning för anhöriga/besökare som för personal om de deltar i omvårdnadsarbetet.

Måltider

Serveras och äts på rummet under behandlingstiden.
Porslin och bestick diskas i diskmaskin.

Flegångsmaterial och utrustning

Använd patientbunden utrustning om möjligt.
Medicinsk utrustning ska desinfekteras innan den tas ut ur rummet. Använd det medel som tillverkaren rekommenderar.

Gäller för: Västernorrlands kommuner i samverkan 		Vårdhygienrutin Skabb	
Fastställt: 151201	Giltigt tom: 251130	Reviderat: 231201	Sida: 4 av 4

Tvätt

Vid hantering av tvätt använder personal långärmat förkläde och handskar.

Tvättas separat i 60°C

- hjälpmedel av textil så som sittdynor och lyftsele.

Textilier som inte kan tvättas i 60°C

- skor, huvudbonader, handskar, ytterkläder vädras i 5 dygn.
- Band till trygghetslarm byts.
- Hjälpmedel med textila delar som inte är avtagbara till exempel rullstol samt möbler som inte kan tvättas eller ställas ut täcks med lakan i 5 dygn.

Tvätt som skickas till tvätteri ska tas om hand enligt tvätteriets anvisning.

Avfall

Rumsbunden sopsäck/påse som försluts på rummet, hanteras som vanligt avfall.

Städning av vårdtagares rum/lägenhet

Personalen bär långärmad engångsskyddsrock och handskar.

Säng, madrass och rummet städas. Använd rengöringsmedel och vatten.

Städutrustning rengörs och desinficeras med Ytdesinfektion Plus direkt efter användning.